

Manažerské účetnictví a daně v neziskovém sektoru

Garant předmětu: Hana Jurajdová

hanaj@econ.muni.cz

723 570 151

Obsah předmětu:

- Manažerské účetnictví
  - kalkulace
  - rozpočty
- Finanční účetnictví
- Daňové účetnictví
- Projekt

Obsah předmětu dle setkání:

- 1. Manažerské účetnictví – kalkulace, rozpočty; zadání průběžného testu
- 2. Projekt – cíl projektu, zdrojový rozpočet, žádosti a smlouvy; zadání průběžného testu
- 3. Účtování projektu, vyúčtování, daňové účetnictví, závěrečná zpráva

Podmínky ke zkoušce

- Odevzdání dvou průběžných testů (na 2. a 3. setkání dle zadání)
- Zkouška ústní
  - rozprava nad projektem – zpracovává se ve dvojicích
  - teorie z manažerského účetnictví

Vymezení pojmů

- Finanční / podvojně účetnictví
  - Právní úprava
  - Plná x zjednodušená forma
- Jednoduché účetnictví
- Daňové účetnictví
- Manažerské účetnictví

Historie účetnictví

- Prvopočátky (Inkové, Řím, atd...)
- První relevantní zárodky (1494 – Traktát o účetnictví a písemnostech, Itálie, základy účetnictví, jednoduché)
- Postupný vznik účetnictví podvojného
- Rozvoj s průmyslovou revolucí a rozvojem finančních trhů
- **Proč docházelo postupně k rozvoji?**

Legislativa

- Zákon o účetnictví (č.563/1991 Sb.)
  - Vymezuje obecná pravidla vedení účetnictví
  - Vymezuje účetní jednotky
  - Stanoví účetní zásady a dokumentaci
  - Stanoví obsah účetních zápisů a knih
  - Stanoví obsah účetní závěrky
  - Určuje způsob oceňování, inventarizace
  - Respektuje direktivy EU či mezinárodní standardy (převzaty některé postupy)

Legislativa

- Vyhlášky MF ČR
  - Prováděcí předpisy k zákonu
  - Upravují například: způsob sestavování, uspořádání či obsah účetní závěrky, účetní metody,...
  - ÚZ: rozvaha, výkaz Z/Z, příloha
- České účetní standardy
  - Metodické pokyny k užívání vyhlášek
  - Obecné zásady, charakteristika účtových tříd, stanoví náplň účtů...

Účetnictví obecně

- Funkce: evidenční, analytická, kontrolní, informační
- Podstata – zaznamenávat stav a pohyb majetku a jeho zdrojů a také posouzení jeho hospodárného využití
- Může účetnictví přispívat k rozvoji hospodářského života?
- Identifikujte uživatele účetních informací a jejich důvody / motivace k jejich užívání...

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu

- Povoluje uvádět pouze účtové skupiny
- Lze spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize
- Nepoužívají se některé ustanovení zákona o účetnictví
- Nemusí účtovat v knihách analytických účtů

Účetnictví konkrétně

- Co je účetní doklad, jaké má mít náležitosti?
- Co je účetní zápis?
- Co jsou a jaké existují účetní knihy?

Zákon o účetnictví...

Typy účetních dokladů

- **Vnější** – dodavatelské / odběratelské faktury, bankovní doklady, příjmové / výdajové doklady...
- **Vnitřní** – příjemky / výdejky materiálu, převodky...
- Příklady:
  - Nákup zboží – faktura od dodavatele
  - Převzetí zboží na sklad – příjemka
  - Další: VPD, PPD, vnitřní účetní doklad, výdejka

Typy účetních knih

- **Deník** – Chronologicky uváděné veškeré účetní případy (ev. číslo, datum, účetní doklad, charakteristika, fin. Částka, čísla účtů...)
- **Hlavní kniha** – systematicčnost, složena pouze z těch účtů účtové osnovy, které ÚJ využívá k vedení účetnictví, a každý má svůj název, číslo a je rozdělen (MD/D) => zápis na 2 účtech => princip podvojnosti
- **Kniha analytických účtů** – dle vlastních potřeb subjektu k podrobnějšímu rozvedení zápisu v HK

Příklady: pokladní kniha, mzdové listy, inventurní a skladní karty

- **Kniha podrozvahových účtů**

Finanční účetnictví (základní pojmy)

Majetek v účetnictví

- Co lze do této skupiny zařadit?
- Co ovlivňuje jeho podobu či strukturu?
- Základní členění majetku
  - **Dlouhodobý** (nad 1 rok)
    - Nehmotný – průmyslová práva, patenty, goodwill, licence, software
    - Hmotný
      - Movitý – stroje, dopravní prostředky
      - Nemovitý – budovy, stavby, pozemky
    - Finanční – cenné papíry
  - **Krátkodobý** (pod 1 rok)
    - Zásoby (materiál, zboží), pohledávky, obchodovatelné CP, obligace, hotovost v pokladně, vklady na účtech, ceniny a šeky

Finanční účetnictví (základní pojmy)

Zdroje majetku

- Proč nás zajímá zdroj majetku?
- Jaký má význam jej sledovat či analyzovat?
- Základní členění zdrojů majetku
  - **Vlastní zdroje** – vyjádření části majetku patřící majiteli subjektu vzniklé vkladem při založení či hospodářskou činností (např.: fondy, nerozdělený zisk...)
  - **Cizí zdroje** – veškeré dluhy subjektu vůči ostatním subjektům (banka, dodavatel,..)
    - Závazky jsou členěny dle lhůty splatnosti (1 rok) na dlouhodobé a krátkodobé

ROZVAHA: 1 položka majetku = 2 úhly pohledu

druh majetku (co to je?) vs. zdroj pořízení (z čeho byl pořízen?)

Příklad: ÚFIS => obec, škola, atd... (rozvaha)

Finanční účetnictví (základní pojmy)

Obsah účetní závěrky

- **Rozvaha**
- **Výkaz zisku a ztrát** – poskytuje účetní informaci týkající se schopnosti subjektu zhodnotit vložený kapitál v daném účetním období. Obsahuje hospodářský výsledek, ale také složky, které jej vytváří.
- **Příloha**

A teď trochu z jiného soudku...

Kalkulace

- Kalkulací se rozumí stanovení a zjištění nákladů a ceny na **kalkulační jednici** (= stanovení určitého vymezeného výkonu):

A) Přímé náklady

B) Nepřímé (režijní) náklady

- Příklady: cena 1 výrobku, 1 vyučovací hodina v kurzu, oprava památky...
- Kalkulace slouží ke stanovení cen, nákladů, jejich kontrole
- Varianty: předběžná X výsledná

Příklad

- **Nutností je stanovení nákladů v potřebné struktuře (PROČ?)**

Příklad: jak lze vypočítat následující příklad? Co zahrnout?

- Zjistěte cenu hodiny sociálního pracovníka, který uživatelům sociálních služeb
  - poskytuje ambulantní poradenství
  - poskytuje terénní služby
- Důležitý typ ekonomické informace

Zdrojový rozpočet

NÁKLAD	V Kč	Veřejný	Soukromý	Vlastní
Osobní				
Materiál				
Služby				
CELKEM				

Příklad

- Proč je tento postup důležitý?
- Pokuste se identifikovat jeho přínosy pro praxi:
  - 1.
  - 2.
  - 3.

Projekt

- Popis projektu
- Kalkulace nákladů projektu
- Zdrojový rozpočet
- Vyplněné žádosti o zdroje
- Účetní deník
- Daňová problematika a zpracovaný projekt
- Vyúčtování a závěrečná zpráva

Zadání 1. testu

- Zpracujte **zdrojový rozpočet** rodiny na měsíc – rodinu si nejprve vymezte (min 3člená)
- Zpracujte **kalkulaci** na vybraného člena rodiny na měsíc
- *Více viz zadání v Isu!*